

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Aki bujkál és rejtőzködik.

Bizonyára nem szántuk rébusznak ezt a címet és kész pazarlás volna a megfejtésére díjat kitűzni. Mert ha Zomborban kidobolhatná az ember azt a kérdést, hogy: „Ki az, aki bujkál és rejtőzködik?” — még az utcagyerekek is habozás és gondolkodás nélkül uniszono rávágnák a feleletet: „A polgármester.”

Ki is lehetne más? Hiszen ennek az embernek millió oka van rettegni a nyilvánosságtól és az ellenőrzéstől. Közéleti dolgokban annyi vargabetűt csinál, a legfontosabb kérdésekben annyi görbe úton jár; oly sok mulasztás, önkénykedés, hatalommal való visszaélés, basáskodás, mindenféle rejtett manipuláció terheli a számláját, hogy igazán nem csoda, ha túrhetetlen neki a felügyelet és szinte magánkívül van, ha egy kicsit a körmére akarnak nézni.

Köztisztviselő, akinek rendben van a szénája és makulátlan az öntudata, maga keresi a nyilvánosságot és bátran a szemébe nézve ellenfeleinek, azt mondja: „Az én működésem nyitott könyv, nézzen bele mindenki és álljon

elő, akinek kifogása van.” De akinek vaj van a fején, az — persze — bujkál és rejtőzködik a napfény elől.

Soha senki még ennyire vissza nem élt a „hivatalos titok” fogalmával, mint ez az ember. Ennek a misztikus fogalomnak az örve alatt ugyanis a városháza minden ajtaját gondosan elzárja az ellenzéki publicisztika elől. Annyira elzárja, hogy ha bármiféle közérdekű dologban információt akarunk szerezni, hiába fordulunk a tisztikar bármelyik tagjához, azoknak lakat van a szájukon; s csak kerülő úton tudhatjuk meg a tudnivalókat; holott másutt mindenütt, az egész országban, akadálytalanul bepillanthatnak a sajtó munkásai az egész ügyvezetésbe és a közérdekű dolgok minden részletébe; mert mindenütt eltsmerik azt, hogy a sajtó a közérdek hivatott őre, s az önkormányzati tevékenységnek leghathatósabb emeltyűje és a tisztakezűség nélkülözhetetlen biztosítóka.

A bujkálást és a titkolódzást azonban eddig csak a sajtóval és a nagy közönséggel szemben követte el a polgármester; ám arra még az ő cinikus vakmerősége se mert rávetemedni, hogy

a törvényhatósági bizottság tagjaival szemben is alkalmazza az elzárkózottság rendszerét. Nem is alkalmazhatta, mert a törvényhatósági bizottság tagjainak *hivatásszerű kötelességük* az ellenőrzés; következésképpen *elemi joguk* a közérdekű dolgokra vonatkozó akták betekintése és átvizsgálása. És merjük állítani, hogy nincs Magyarországon egyetlen egy közigazgatási tisztviselő, aki a törvényhatósági bizottsági tagoknak ezt a minden vitán felül álló jogát el ne ismerné és ne respektálná.

Amit azonban még senki meg nem mert cselekedni, azt most mégis megkockáztatta Hauke Imre polgármester. Megtiltotta ugyanis, hogy a tisztikar tagjai információt adjanak vagy bármiféle közérdekű iratokat megmutassanak a törvényhatósági bizottsági tagoknak.

Erre a Kamcsatkába való intézkedésre Czettl Dezső törvényhatósági bizottsági tag jött rá, aki egy közérdekű dologban, melyet a legutóbbi közgyűlésen tárgyalt a törvényhatósági bizottság, s amelyben ő ellenindítványt is terjesztett elő, fölebbezést szándékozván beadni, meg akarta tekinteni a vonatkozó ügyiratokat. Az irattáros azonban, hi-

TÁRCA.

Mademoiselle Schmeling.

Az opera története *Madame Mara* néven ismeri. Mert azok közé az irigylésre méltó emberi lények közé tartozott, aki magához hasonló nagyságú művész-lelket kapott élettársul a sorstól: *Mara* János hegedűművésznek lett a felesége, akivel aztán — óh, mily szép szövetség — hol együttesen, hol külön-külön, de egyre-másra aratták a babérokat...

Mademoiselle Schmeling, aki Casselben született 1749 február 23-án s első *début*-jét pompás sikerrel tartotta Drezdában, — 1771-ben Berlinbe ment, hol az ottani nagy operában éveken át egyre fokozódó diadallal énekelt.

Nem érdektelen itt feljegyeznünk ennek a diadalmas berlini szereplésnek s ottani szerződésének előzményeit. Az angol Sutherland Edwards-nak az opera történetéről írott nagy munkájában jellemző adatokat olvasok ezekről. Ami fő: a kis Schmeling Gertrud Erzsébet, — kit a halhatatlan Goethe még tanuló korában derekasan megénekelt egyik költeményében — tüneményesen meg tudta nyerni a Nagy Frigyes tetszését. Pedig ez nem volt ám könnyű

dolog, mert művészeti kérdésekben rémítő módon kényes ízlése volt ennek a nagy uralkodónak.

Schmeling uram, az apa, eleinte sokat lótt-futott a lánya érdekében. Mindenáron ki szerette volna eszközölni, hogy Nagy Frigyes az udvari operához szerződtesse a szép Gertrud Erzsébetet. A porosz király azonban csak úgy vaktában nem akart belemenni a dologba. Előzetesen megbízta legkedveltebb énekművészt, Morellit, hogy „vizsgáztassa meg” az énekesnőt, szerezzen közvetlen tapasztalatokat tehetségéről s aztán referáljon neki körülményesen.

Morelli aztán referált is, — de röviden.

— Ugy énekel, felséges uram, mint egy német, — volt a véleménye, nem minden elfogultság és előítélet nélkül.

Mire aztán Nagy Frigyes — aki, mint meglátjuk, mindenekelőtt porosz volt — olyanforma nyilatkozatot talált tenni, hogy ő bizony sokkalta több élvezetet remél lovának nyereségtől, mint egy német énekes művészetétől. E határozott hangú, de drasztikus kijelentés után ügyet se vetett többé a Schmeling uram ajánlataira. Ez meg, szegény feje, kétsébe volt esve tökéletesen.

A fiatal énekművésznő, — kinek történetesen a fülébe jutott Nagy Frigyes legkevésbé

sem hízogó és bátorító nyilatkozata — vigasztalni törekedett atyját.

— Sohase búsulj, atyám, majd megmutatom én, hogy a király megjegyzése cseppet sem találó, s hogy az a leghelytelenebbül van alkalmazva.

Amit aztán fényesen be is bizonyított a következőképpen. Mikor 1771-ben, mint fentebb említettem, Berlinbe ment, a már akkor számottevő hírnévnek örvendő művésznőnek sikerült kieszközölnie, hogy személyesen bemutatassák a királynak, a könyörtelen műkritikusnak.

Nagy Frigyes a bemutatkozása alkalmával eleinte meglehetősen hideg és kimért volt — nem csoda í — az elfogódott művésznővel szemben, majd egypár hűvös — mondjuk így: udvariatlan — észrevétel után így szólt hozzá:

— Művészetéről, képességeiről már hallottam egyet-mást. De még az nekem egyáltalában nem elég. Mindenekelőtt azt szeretném tudni: képes-e ön egy énekszámot kottából, csak úgy egyszeri látásra is, leénekelni.

Ezzel Nagy Frigyes egy rendkívül nehéz műdarabot tétetett a szegény művésznő elé. Azt kellett neki azon melegében leénekelni.

Mademoiselle Schmeling — nagyon he-

vatkozással a polgármester utasítására, megtagadta az ügyiratok előmutatását. Czetti Dezső erre a polgármesterhez ment, aki kerekén kijelentette, hogy fentartja a tilalmat és nem engedi meg az iratok megtekintését.

A hallatlan basáskodással szemben Czetti Dezső nem tehetett egyebet, mint hogy táviratilag panaszt emelt a belügyminiszternél, s egyidejűleg jelentést tett a főispánnak is.

A belügyminiszterhez intézett távirati panasz szövege a következő:

Belügyminiszterium, Budapest.

Alulírott törvényhatósági bizottsági tag Gájin Váza bírságotlasi ügyében legutóbbi közgyűlésen indítványt tettem, mely nem fogadtatott el. Közgyűlési határozat ellen felebbeznél kívánván, közgyűlési iratokat meg akartam tekinteni. Hauke Imre zombori polgármester ezt minden indoklás nélkül megtagadta. Polgármester ezen önkénykedése ellen és jogaim megóvására kérek sürgős intézkedést, mert felebbezési határidő napokban lejár. Tisztelettel Czetti Dezső.

Ez történt november 23-án. Másnap, november 24-én értesítette a főispán a panaszost, hogy immár megtekintheti az iratokat, mert a polgármester megkapta a kellő utasítást. Czetti jelentkezett is a városházán; ahol Hauke polgármester most már megadta az engedélyt az iratok megtekintésére.

A brutális sérelem orvoslása tehát gyorsan bekövetkezett. Nem tudjuk, hogy a főispán miniszteri utasításra, vagy a saját elhatározásából intézkedett-e? De szívesen föltételezzük az utóbbit; mert a főispán, mint régi közigazgatási szakember, bizonyára indignációval fogadta a példátlan hatalmaskodás hírért és teljes mértékben átérzi a polgármester bujkáló és rejtőzködő rendszerének botrányosan abszurd voltát.

Am ha ez így van, akkor reméljük, hogy a főispán maga is segédkezet nyújt arra, hogy egyfelől a törvényhatósági bizottsági tagok hivatás-szerű jogkörének tisztelet és érvény szereztessek, másfelől pedig maga a törvényhatósági bizottság határt szabjon immár ennek a túrhetetlen muszka-rendszernek.

Aki a korcsmában duhajkodik, azt ki szokták dobni. Hát ennek az embernek, aki a városházánál — valóban a szó szoros értelmében közmegebotránkozásra — önkénykedik és duhajkodik, mikor adják már tudtul, hogy: *kívül tágasabb?*

Hiszen a *pártsszolidaritásnak* és a pajtáskodásból való elnézésnek is megvannak a maga határai; legalább is ott, ahol a botrányos visszaélések, éppen a szolidaritás miatt, *magát a pártot is erkölcsileg kompromittálják*. S egy gubernementális pártra bizony nagyon sötét foltot vet az, ha *a bujkálás és rejtőzködés rendszerét — szükségesnek tartja és azzal szolidaritást vállal*.

Apró fricskák.

Széles jókedvében volt Vojnits báró a múlt héten végzett kortes-körútja alkalmával. Ugy látszik, perverz gyönyörűségét találta abban a ténynyalásban, amit a hívei és a szolgálói véghez vittek, különösen Kulán. Nagyúri bonhomióval aztán apró fricskát adott cserébe a rabszolgái hódolatért.

A Kulán mondott felköszöntőjében — melynek hiteles szövege előttünk fekszik — megemlékezett arról az időről, amikor becsületsértésszámba ment a vármegyében, ha azt mondták valakinek: „Te külai!” Ami akkoriban tudvalevőleg annyit jelentett, hogy: „Te darabont!” Persze, dicséretképpen idézte ezt

a szálló igét. De hogy milyen nagy dicsőségnek tekintik azt maguk az apostrofált kulaiak, azt eléggé bizonyítja az, hogy amikor mi dobtuk ugyanazt a szót a szemük közé, sajtópörrel fenyegettek bennünket; aminthogy az utcai lányok is becsületsértési pört szoktak indítani; ha valaki a foglalkozásuk után megillető nevükön nevezi őket.

Eszünkbe jut itt az a régi adoma, amivel a felgyőieket szokták bosszantani. Még a jobbágyság idejében történt, hogy a felgyői uradalmat el akarták pörölni a földesúrtól, gróf Károlytól. De a gróf megnyerte a pört; amit aztán illetéknéppen adott tudtára a felgyőieknek: „Gyeviek! A tizparancsolat azt mondja, hogy ne kívánd felebarátidnak sem ökrét, sem szamarát, sem semmiféle marháját. A szomszéd földesúr mégis el akart benneteket pörölni tőlem. De nem engedtem. Mert ti vagytok az én ökreim és szamaraim.”

A felgyőiek vivátoztak illendőképpen. A kulaiak is vivátoztak.

A másik fricskát a vármegyei urak kapták a báró úrtól. Felköszöntőjében ugyanis szóról-szóra ezeket mondotta: „A sorrend úgy kívánta volna, hogy az igen tisztelt vármegyei főurak közül az egyik előttem lépjen föl; miután azonban a vármegyében a sorrend hosszú időn keresztül úgy volt, hogy *a felelőséget reám tölték*, ennek folytán én itt is vállalom a reám hárított felelőséget, s megynék megbízásából és fejei helyett beszélek.”

Vajjon mit akart ezzel a báró mondani? Azt dobta-e a szemé közé a vármegye vezetőségének, hogy amikor stikliket követ el, akkor a kegyelmes úr háta mögé szokott elbújni? Avagy csak dölyfösen azt akarta hirdetni, hogy: „A vármegye én vagyok!”

Reánk mindenképpen azt az impressziót teszi, hogy hivalkodás volt az egész. És itt megint eszünkbe jut egy másik közismert adoma. Amikor a nem éppen bájos zsidó-asszony *panaszokodott* az urának, hogy őt udvarlók ostromolják. Amire a tapasztalt férfiú bölcs nyugalommal csak ennyit felelt:

„Száli, te dicsekszel!”

lyesen — nem kérte magát sokáig. Hozzáfogott énekéhez s oly páratlan precizitással énekelt, feladatát olyan kifogástalan tökéletességgel oldotta meg, hogy a király egyszerűben oda lett a csodálkozástól. Esze ágában se volt föltételezni, hogy ez a „német énekes” oly hamarosan és alaposan lefőzze. No de aztán nem is késlekedett agyba-főbe dicsérni a boldogságtól áradzó mademoiselle-t. Rendkívül melegen üdvözölte, gyönyörű ajándékot adott neki — s a szép művész nő rövidesen az udvari opera primadonnája lett.

Jellemző adat az az epizód is, amit ugyancsak Edwards jegyez fel róla, berlini szereplése idejéből.

Mikor az orosz nagyherceg — a későbbi I. Pál cár — egy alkalommal Berlinben volt, az operában természetesen pompás díszelőadást óhajtottak rendezni a tiszteletére. Ebben az operában történetesen a mi művész nőnknek, ki akkor már Madame Mara volt, — kellett volna énekelnie a főszerepet.

Madame Mara korántsem azért volt nagy művész nő, hogy olykor — pardon! — szélszélei is ne legyenek. Föltette magában, hogy ezen az estén egyáltalán nem játszik. Képzeltük azt az óriási kapkodást s a kétségbejött igazgató ájuldozását, mikor a szép — s

most igazán nélkülözhetetlen — énekesnő azt üzent a színházba, hogy betegsége miatt nincs abban a helyzetben, hogy azon az estén felléphessen.

Mikor ezt a lesújtó hírt bejelentették Nagy Frigyesnek, ez rögtön értesítette Mara asszonyt, hogy szedje össze magát, mert akár egészséges, akár beteg, de a díszelőadáson énekelnie *kell*. Ez mindenesetre királyi parancs volt, mely ellen nem lehetett felebbeznél.

De a szeszélyes primadonnának, úgy látszik, nem nagyon imponált a királyi óhajítás, még ha az a király Nagy Frigyes is. Tovább nem üzent semmit, hanem szépen otthon maradt és ágyba feküdt. A helyzet tehát — már legalább a díszünnepély rendezőire — ijesztő mértékben kritikus volt.

Az operai díszelőadás kezdete előtt két órával egy kocsit állott meg Madame Mara lakása előtt. Néhány dragonyos katona kísérette, kik szörnyen lázas buzgalommal lépkedtek be a kapun. Egy tiszt azonnal bekopogtatott a szép asszony lakosztályába s jelentette neki, hogy készülődjék. Sürgős parancsa van öfelségétől, hogy élve, vagy halva, de föltétlenül elvigye őt a színházba. Ha kell, karhatalommal is; lenn várnak a dragonyosok.

— De hiszen látja, uram, hogy ágyban

fekszem és nem kelhetek fel! — tiltakozott Madame Mara.

— Hát ebben az esetben ágyastól is el kell önt vinnem, — felelte habozás nélkül a tiszt.

A sarokba szorított művész nő most már csakugyan nem szegülhetett ellen. Mit volt mit tenni: fel kellett öltöznie. De keményen föltette magában, hogy tönkre teszi a szerepét. Hadd bosszankodjék a király, amiért úgy megsértette.

Nos, úgy történt aztán a dolog, hogy Madame Mara az első felvonásban csakugyan hamisan énekelt. E közben azonban eszébe jutott, hogy most ugyan majd gyönyörű véleményt fog alkotni magának a cárevics az ő művészetéről. Ez a gondolat érzékenyen érintette hiuságát.

Meg is változtatta a haditervét teljesen. Ettől kezdve az előadás végéig oly káprázatos művészzel s oly ihletett lélekkel játszott ez a nagy művész nő, hogy az orosz nagyherceg a legteljesebb mértékben el volt ragadtatva s nem győzőt eléggé tapsolni az immár „egészséges” Marának.

Nagy Frigyes pedig szépecskén elfelejtette az előbbi kis komédiát...

Zsoldos Benő.

HIREK.

Vármegyei közgyűlés lesz november 30-án és esetleg a következő napon. A tárgyszorozat 272 tételt tartalmaz.

Köszönetnyilvánítás. A Napközi Otthon elnöksége részéről felkértünk a következő sorok közlésére: Nagyságos Fejér Gyula apát úr volt kegyes a „Napközi Otthon egyesület” humánus céljaira 100 koronát adományozni; amiért ez úton is hálás köszönetet mond a „Napközi Otthon egyesület” nevében: Kaczvinsky Kálmáné, alelnök.

Függetlenségi győzelme a községekben. Péterréve községből írják lapunknak: Péterréve község közönsége példás jelét adta törhetetlen függetlenségi érzelmének. Ugyanis folyó hó 16-án folyt le a községi képviselő választás. A választás alá került 11 képviselő jelölt közül 10 függetlenségi lett megválasztva. E szép sikeren felbuzdulva, tovább küzd a függetlenségi párt. Az év végén lesz ugyanis a községi előljáró választás, ahol erejét érvényesíti és az összes állásokat függetlenségi elemekkel fogja betölteni. — *Jánoshalmáról* a következő tudósítást kaptuk: Jánoshalmán folyó hó 16-án ejtették meg a községi képviselő választást, melyen az ellenzék fényes győzelmet aratott. Csak 2 munkapártinak sikerült a község házába bejutnia. A többi függetlenségi és 1 keresztényszocialista. Rendes tagokká választottak: Molnár Péter, Agócs András, Dodra Mihály, Kazinczy Imre, Zámbo Ignác, Mészáros György, Király István, Pusenszki Máté, Faddi Bence és Kovács György. Póttagok lettek: Dági András, Szántó János, Somogyi Márton, Kovács István és Faddi Ferenc.

Műkedvelői előadás. A Zombori Kath. Legényegyesület ma, vasárnap, az ujonan fölállított színpadja költségeinek fedezésére, saját helyiségében, műkedvelői előadást és táncmulatságot rendez. Színre kerül: „*A botcsinálta doktor.*” Bohózat 3 felvonásban. Irta Moliere. A szereposztás a következő: Geront, Lucinde apja — Vidákovits József. Lucinde, Geront leánya — Luxéder Micike. Leander, szerelmes Lucindebe — Bogdán Márton. Sganarelle, Martine férje — Patajger Nándor. Martine, Sganarelle felesége — Stökl Katica. Róbert, Sganarelle szomszédja — Hellenberger Nándor. Valér, Geront szolgája — Pechlof József. Lukács, Jacquelin férje — Kalmár Pál. Jacquelin, Lukács felesége — Ivánovits Margit. Thibaud Perrin atya — Vajstánác Márk. Perrin — Palmai Pál. Előadás után tánc. Belépő díj 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. — Személyre szóló meghívók nem bocsátottak ki.

Halálozás. Kuzmán Mátyás tekintélyes bezdáni polgár, Kuzmán Miklós, a takarékegylet pénztárnokának atyja, folyó hó 18-án 68 éves korában Bezdánban elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Előljáró választás. Mint tudósítónk jelenti, Kunbaján folyó hó 22-én tartották a bíró és az előljáró választást, mely Koller Oszkár bácsalmási főszolgabíró vezetése mellett a legnagyobb rendben folyt le és eredménye a következő: Bíró: Lutz Antal, másodbíró: ifj. Freydinge Mátyás, közgyám: Ollmann Márton, adópénztárnok: Neszner Mihály, községi pénztárnok: Brand Albert. Esküdtek lettek: Köpfler János, ifj. Freydinge András, Ollmann Boldizsár, Schoblocher Péter és Weigand János. A megválasztottak a hivatalos esküt nyomban le is tették Koller főszolgabíró előtt.

Fölmentett merénylő. Annak idejében megírtuk, hogy Litomerszky Mátyás zombori iparos a folyó évi augusztus hó 9-én bement a tőle különválva élő felesége boltjába és rálőtt a védtelen asszonyra, aki, szerencsére, nem halt bele kapott sérülésébe. A rendőrség természetesen letartóztatta a merénylőt, s a kir. ügyészség szándékos emberölés kísérletének

büntette miatt emelt vádat ellene. A bűnügyet a napokban tárgyalta a zombori esküdtszék és elfogadván a terheltnek azt a védekezését, hogy jogos önvédelemből cselekedett, mert a felesége olyan mozdulatot tett, mintha egy fiók felé akarna nyúlni, ahol a revolverét tartotta — fölmentő verdiktet hozott. A törvényszék a meglepő verdikt alapján fölmentette Litomerszkyt. A kir. ügyész az ítéletben megnyugodott.

Muzeum. A vármegyei történelmi társulat muzeumának néprajzi tára folyó hó 26-án — vasárnap — déltől 2—4 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Gyanus öngyilkosság. A napokban megírták a lapok, hogy Bajaszentistvánon öngyilkossági szándékból meglőtte magát Pauk Jenő szentistváni földművelő. A szerencsétlen embert beszállították a bajai kórházba, ahol azonban eszméletét nem nyerte vissza és meghalt, anélkül, hogy bármilyen felvilágosítást adhatott volna, hogy miért akart meghalni. Pauk halála után aztán szenzációs fordulat állott be az ügyben. Pauk kezében egy revolvert szorongatott, amelyet a csendőrség lefogott. *A revolver 9 milliméteres volt* és amikor később az állítólagos öngyilkost boncolták, a legnagyobb meglepetésre a fejében nem 9 milliméteres, hanem *12 milliméteres golyót találtak.* A különös felfedezés meglehetősen feltűnést keltett és nyomban megindították a nyomozást. *A csendőrség letartóztatta Pauk feleségét,* mert azzal gyanúsítják, hogy ő tette el az urát láb alól.

Tűz Kunbaján. E hó 23-ára virradó éjjel eddig ismeretlen okból kigyuladt Demmer György kunbajai gazda udvarán a télire összehordott szalmakészlet. — A gyorsan összejött segítségnek köszönhető, hogy a nagy tűz nem terjedt át a szomszéd házakra is, amelyek nagy veszélyben voltak, mert közel állottak az égő szalmakazalhoz. A vizsgálat megindult a tűz keletkezésének kiderítésére.

Talált pénz és tasca. A rendőrkapitányság közhírré teszi, hogy újabban a következő talált tárgyak kerültek hatósági őrizet alá: Egy korona és 12 fillér készpénz, továbbá egy pénztárca pénzzel és egy kézi vászontáska. — A tulajdonosok jelentkezzenek a rendőrkapitányságnál.

Állatbetegségek a vármegyében. Hivatalos megállapítás szerint Bácskertes, Doroszló, Bácsalmás, Bácsordas, Nagybaracska, Torzsa, Veprőd, Överbász, Bácsföldvár, Boróc, Dunacséb, Parrag, Szeghegy községekben sertésvész, Szentfűlöpön és Tiszakálmánfalván pedig még mindig lépfene van.

Új vendéglős a Maurer-féle sörcsarnokban. A Zöldfa-utca 2. sz. alatt lévő, úgynevezett „*Apatini Sörcsarnok*”-ot eddigi tulajdonosa, a nagy népszerűségnek örvendő Maurer Dénes, aki jövőre minden idejét egészen az apatini sör terjesztésével és szállításával járó üzleti tevékenységnek akarja szentelni, átadta Horváth Béla, az iparos körből előnyösen ismert vendéglősnek. — Az új vendéglős mindent el fog követni, hogy a sörcsarnoknak azt a népszerűségét, amelyet eddig élvezett, jövőre is lentartsa. — Az apatini sörön kívül tiszta kezeléssel, kitűnő borokról is gondoskodni fog, s konyhájának az iparos körből ismert jó hírnevét megőrzi. Nponként friss csapolású sörrel, friss villásreggelivel fog szolgálni vendégeknek, s gyors, pontos és előzékeny kiszolgálással is kedvelté kívánja tenni vendéglőjét a közönség előtt.

Színház.

Szerdán megismételték páratlan bérletben az **Ártatlan Zsuzsi**-t, melyet az eddigi előadásoknál is hangulatosabb és sikerültebb előadásban élvezett a közönség. — Szentgyörgyi Lenkén kívül Békeffy, Szigethy, Rónai és Magas váltak ki a jó együttesből. Csak a zenekar, — óh, a zenekar (!) nem akar javulni.

Csütörtökön Bisson régi, jó vígjátéka, a **Valás után** került színre, összevágó, jó előadásban. Kár, hogy az igazgatóság a hiányos díszletek felújítására nem fordít gondot. Nagy akadály ez a jó rendezésnek. — Magas Béla,

Pilisy, Jávor Aranka és M. Tolnai Juliska ügyesen játszottak.

Pénteken Rudyard Stone pompás énekes bohózata, **Lotti ezredesei** került színre. A kacagtató szöveget kitűnő táncbetétek s kedves dalok tarkítják. — Bibianna szerepében Szentgyörgyi Lenke pompás alakítást nyújtott. Ez az ő igazi szerepköre. Minden mozdulatában a chantan énekesnő pikáns alakítását, pompás táncát, remek toilletjeit élveztük; szünni nem akaró taps kísérte minden tánc-számát. A vetélytársak szerepeiben Magas Béla és Szigethy Andor igen jók voltak. Ellenben Rónai Imre a színigazgató szerepében gyenge, Böszörményi pedig a rájah szerepében rossz volt. Szemrevaló szobaleány volt Járai Böske. T.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután „Sárga csikó.” Este bérletszünetben a Vígyszínház nagysikerű újdonsága „Papa!” vígjáték 3 felvonásban, írták: Flers és Caillavet. A főszerepekben Magas, Pilisy, Szalóky, Jávor, Vécsei-vel. Hétfőn (páratlan, 21.) „Papa!” másodszer. Kedden (páros, 22.) „Kis gróf.” Szerdán (páratlan, 23.) „Tolvaj”, Henri Bernstein jeles színművének repriseje, elsőrendű szereposztással. Csütörtökön (páros, 24.) „Cigánybáró”, Strauss örökbecsű nagyoperettje. A címszerepet Békeffy, a cigányleányt, Saffit V. Márkus Angela, a többi főszerepeket B. Koppán Margit, Mezey Andor, Bródi, Rónai, Szigethy, M. Tolnai, Böszörményi játsszák. Pénteken (páratlan, 25.) „Kis gróf.” Szombaton (páros, 26.) Bródi Sándor nagyhatású életképe, „A medikus” kerül színre, címszerepben Pilisyvel. Jelentős szerepek jutottak Magas, Rónai, Jávor, Járai, Böszörményi, Szalóky, Czobor és Vándorynak.

Szerkesztői üzenet:

L. Gy. Gombos. Sajnálattal, kívánságának nem tehetünk eleget. Kertészeket vagy kertész munkásokat itt sem lehet kapni. Ami különben a faápolást illeti, arra nézve a kérdéses cikk olyan körülményes utasítást tartalmaz, hogy azt közönséges napszámossal Ön is könnyen végrehajthatja.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

A volt Stebler-féle sörcsarnokban (Zrinyi-utca) kitűnő villásreggeli, pénteken kecsge és kevert halból halászlé, állandóan friss csapolt sör kapható. — A nagyszerű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel **Blazsanik György** vendéglős. 7

Angol és francia szabónő ajánlkozik a hölgyközönségnek. Lakik: Zombor, Barát-utca 10. szám alatt. 8

Báits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap”-hoz. — Legjobb gyártmányú és minőségű úri és női fehérneműek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőrkertyűk, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Boros hordók és kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtatnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

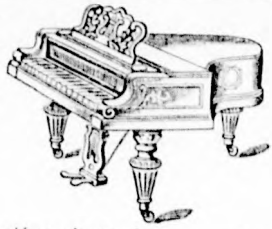
Bogdán I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitűnően pácolt füstölt sonkáit (utánzott kassai) a legjutányosabb árban, valamint nyári szalámit 2:20 fillérért klg.-ként. 2

Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árúcsarnokban megtekinthetők. 1

[fj. Stempel Samu kőfaragó Zombor. — Ajánlja nagyválasztékú sirkőraktárát, továbbá mindennemű kő- és márványmunkáit. 1

-IGAZSÁG- Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. — Előfizetési ára egész évre 2 kor. 5

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianóknak **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrínyi- és Orgona-utcában. — Legolcsóbb zongorakölcsön intézet. Javítások és hangolások elfogadtnak. 2

Maurer Dénes Apatini Sörház vendéglős. Minden vasár-, ünnep- és csütörtöki napokon a legjobb Bak-fekete sör, más napokon jó Hungária sör, kitűnő és változatos villásreggeli kapható. Teljes tisztelettel **Maurer Dénes** vendéglős. 7

Nagy bútoreadás! Olcsó! Jo! Tartós! özv. Adler Adolfné bútorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye, Zomborban, Kossuth Lajos-utca (Takarekpénztár mellett). — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és úriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is. 1

SZUPPEK GYULA ÜVEGUDVAR ZOMBOR. Üveg, porcellán, lámpa, tükör és táblauveg gyári raktár. — E szakmában legjelentékenyebb bevásárlási forrás. 1

SISKOVITS-féle üzletben Bercsényi út 3. sz. zombori juhtúró állandóan nagyban és kicsinyben, ugyanott kitűnő borok zárt palackokban kaphatók. 5

Tallós Gyula úri angol szabó, Zombor, Galamb-utca 6. szám. Ajánlja a legjobb hazai és angol szövet raktárát; továbbá elvállal férfi ruhák készítését gyors és ízléses kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. 6

Ugry István keramikus, első alföldi kályha és agyagáru gyára, Zombor, Bezdáni-ut 30. Mintaraktár: Erzsébet-tér 4. sz. (Szemes ház.) Készít elsőrendű chamotte agyagból minden stílusú és színű kályhákat stb. — Atrakások és javítások jótállással elfogadtnak. 4

HIRDETÉSEK.

Az Oroszlán Menthol Sósorszesz

erős Menthol és sorszesz tartalmánál fogva sokkal hatásosabb és erősebb, mint bármely más sósorszesz készítmény.

Csúsz, köszvény, reuma, szagatás, nyílalás, oldalszúrás, keresztcsont fájás, derék-, oldal- vagy hátfájás, izom és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görcsök, továbbá hűlés, megfázás vagy léghuzamból származó bajok azonnal enyhülnek az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazzunk. Fogfájás, fejfájás, fejszagatás, hajhullás, idegesség, bányadtság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincscsel ér fel a valódi **Oroszlán Menthol Sósorszesz**. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, úgy emlékezzék az **Oroszlán Menthol Sósorszeszre**, mely a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszser. — Minden egyes üvegehez bő használati utasítás van mellékelve. — Sok ezer hálalrat tanuskodik róla, hogy az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** az emberiség jótévedője. 176-20-10

Műndenütt hapható 44 filléres, 1.10 és 2.20 kor. eredeti üvegekben.

Kapható: **Tárczay István** úr gyógyszer-tárában Zombor, megyeház-tér.

SZÉNELÁRUSÍTÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **állandó nagy szénraktárt**

tartok, és pedig:

I. rendű Poroszszen, 100 kiló ára 4 kor. 80 fillér.
Legfinomabb koks, 100 kiló ára 5 kor. 40 fillér.
I. rendű Salgótarjáni szén, 100 kiló 5 kor. 50 fillér.
I. rendű kétszer mosott kovácszen, 100 kiló ára 4 kor. 20 fillér.

A szénárúk levelezőlapon vagy telefonon megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is. — A megrendelt mennyiséget mindenkor becsületesen mérve, ingyen és díjmentesen házhoz szállítatom.

A nagyérdemű közönség szíves pártolását kérve, vagyok

Telefonszám: 107. és 134.

A SZÉNRAKTÁR

a vasút melletti téglatelepen van. 167-27-2

kiváló tisztelettel

RESCH JÓZSEF.

Radisits-utca 4. szám.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

Kossuth Lajos-utcában lévő divatárú-üzletemet

tetemesen

magnagyobbítottam:

egyben — olcsó árak és szolid kiszolgálásról biztosítva — bártorkodom a tisztelt vásárló közönségnek a raktáromon lévő összes árucikkeimet becses figyelmébe ajánlani.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Vujevich Márk.

169-8-1

Egy jó házból való fiú tanoncnak azonnal felvétetik a Harkay-féle hangszerüzletben.

Jókai-tér 2. szám. 1-1

Szörme-árúk.

Raktár túlterheltség miatt

olcsón eladók, **míg a készlet tart**

Erzsébet-tér 4. (Megyeházzal szemben.)

Autóbunda kiváló finom 150 kor.
Vadászkabát, fóka kívül-belül szörme 130 "
Uri városi bundák fin. szörmegallérral 80 "
Uri városi rövid szörme kabát (Mikádó) 50 "
Finom perzsia női kabát 180 "
Női hosszú szörme városi kabát fin. 60 "
Női- és gyermek-muff-boirok olcsó árakban.
Férfi rövid kabátok szörme bélésel 20—30 kor.

Csak míg a készlet tart.

Bármiféle rendelések olcsón és jól eszközöltetnek.

Szemes József

szücs

Erzsébet-tér 4. szám. 6-5

Zombor, Kossuth Lajos-utca (Frey-ház).

ANATOMIAI férfi-, női-

129 és 100-19

gyermek - cipőkben nagy választék.

TELEFON SZÁM 125.

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13, 17 és 22 korona.